

Saabs Konstförenings resa till Finland 2019-06-06—10

Torsdag 2019-06-06

Vi samlas inför vår resa kl 15 vid Saabs gamla huvudport. Ingen buss syns till, så småningom kommer den, chauffören hade åkt till nya huvudporten. Vi är 28 förhoppningsfulla som kliver på, Günter och Margareta kommer på vid Klinga utanför Norrköping. Snart är vi i Värtahamnen där vi träffar vår reseledare Ola Olsson från Mejtresor. Vi får en timmes fikapaus innan påstigning på Silja Galaxy.

Vädret ser mer än hoppfull ut, sol och över 30 grader utlovas de kommande två dagarna, sen förväntas det bli lite svalare.

Direkt går vi till konferensavdelningen där vi blir uppdaterade under en timme på finländsk konst av Sandra Lindblom, som är en inhyrd lokalguide. Tyvärr blev det lite svårt att följa med bland alla namn.

Efter föredraget blir det lite vila innan det är dags för middag. Den smakade mycket bra med toast Skagen, entrecote och panacotta. Därtill två glas vin, kaffe och avec. Vi njuter också av den hänförande utsikten över skärgården i den fina kvällen.

Fredag 2019-06-07

Vi väcks strax före 6, båten är framme i Åbo kl 7. Utan frukost ger vi oss ut till en buss som står och väntar på oss. Vi följer floden Aura österut till staden Forssa som ligger cirka mitt emellan Åbo och Tavastehus. Där får vi en bra frukost på ett Scandichotell. Färden går vidare till Tavastehus där vi börjar med kyrkan, invigd 1792. Den ritades av Gustav III:s gunstling Louis Jean Desprez i klassicistisk arkitektur.

Nästa anhalt var Tavastehus konstmuseum, där en tillfällig utställning benämnd "Landskap" visades. Vi fick god information av en mycket duktig guide som hjälpte oss att förstå bilderna. De flesta verken var från sent 1800-tal.

Efter detta fick Britt meddelande om den förskräckliga explosionen i Linköping. På hennes lägenhet på 7:e våningen hade fönstren rämnat och trapphus och hiss var skadade. Detta dämpade oss.

Nästa stopp var Tavastehus slott. Där fick vi först en lunchbuffé bestående av pastasallad med helstekt fläskkarré, till dessert panacotta. Detta avåts i en stor valvkällarsal. Väl mätta fick vi en guidning runt i slottet vars äldsta delar var från 1200-talet. Det var renoverat för några år sedan och i fint skick.

Det är riktigt varmt, en vädersida säger 35 gr på eftermiddagen, puuu. Vi åker vidare mot Tammerfors där vi beser den fina domkyrkan, byggd i granit. Därinne finns berömda freskmålningar av Hugo Simberg. Bl a "Den skadade ängeln", en orm uppe i takkuppen och lövgirland uppburen av 12 nakna pojkar. Girlanden sträcker sig runt hela kyrkan. Det var vågade konstverk för över 100 år sedan.

Vi checkar in på ett Scandichotell i centrala Tammerfors, inte långt från själva forsen. Vi äter gemensamt middag där.

Lunch i Tavastehus slott

Lördag 2019-06-08

Även idag är det varmt, men regn och åska är utlovat till kvällen. Färden går nu till Mänttä, som ligger cirka 10 mil NO om Tammerfors. Där byggde Gustav Adolf Serlachius upp en pappersindustri och en hel stad vid en fors mitt ute i dåtidens vildmark. Detta startade 1868. Idag är det en av världens främsta pappersindustrier.

Besöket där inleds med ett kort stopp vid ett monument över Serlachius. Sedan en kort promenad till det gamla direktionshuset "Vita huset", som numera är museum. Där serveras vi en välsmakande kopp kaffe innan vi får se en film som beskriver brukets och stadens utveckling från 1868 då apotekaren Serlachius kom till forsen fram till dagens situation. En imponerande utveckling! Där fanns också mycket konst då Serlachius var en betydande konstmecenat. Vår guide där var tillika prästen i staden. Han var mycket insatt i konsten också. Vi ser bl a en kungskrona som var tänkt för Finlands tilltänkta kung 1918. Då det inte blev så tillverkades inte kronan förrän 2018 efter originalritningarna. Flera separatutställningar fanns samt verk av bl a Axeli Gallen-Kallela, en av Finlands nationalkonstnärer.

Den lilla kyrkan i Mänttä besökte vi också. Den var byggd och inredd helt på Serlachius bekostnad. Då vi kom in spelades "Den blomstertid nu kommer" på orgeln. Det var en grupp före oss som beställt den. Vår grupp fick också sjunga den gemensamt. Prästen var där och beskrev konsten i kyrkan.

Några km bort låg herrgården där G A Serlachius barnbarn Gösta hade bott, även han var en stor konstmecenat. Herrgården var byggd 1935 och låg vackert belägen vid en sjö. Vid sidan av herrgården fanns en stor nybyggd utställningspaviljong byggd i modern stil. Även där var vår präst och guidade oss. Han skulle gifta bort sin dotter senare under eftermiddagen men ägnade oss god tid ändå. Vi besåg bl a en tavla av Monet föreställande en höstack. En variant på den såldes nyligen på en auktion för nära 1 miljard kr. "Björneborgarnas Marsch" av Albert Edelfelt var ett annat berömt verk som vi såg. Lunch åts i utställningspaviljongens servering, till dessert serverades panacotta.

På bron vid herrgården i Mänttä

I den omgivande parken fanns flera skulpturer att beskåda.

Efter att ha sett Mänttä åker vi västerut för att beskåda Johan Ludvig Runebergs källa i Ruovesi. Vi får lite regn där, men det stör inte så mycket. Sandra läser där dikten "Vid en källa" av Runeberg. Ruovesis myggor tyckte mycket om oss.

Åter i Tammerfors fick vi en ledig kväll. Tyvärr regnade det kraftigt under kvällen.

Söndag 2019-06-09

Det regnar lätt på morgonen då en liten stadsvandring var planerad. Vissa avstod den till fördel för lite vila. Kl 10 är alla utcheckade och bussen rullar iväg mot Visavuori, som ligger ca en timmes bussfärd mot SO. Där besöker vi skulptören Emil Wikströms hem och ateljé, uppfört i nationalromantisk stil. Skulpturer av Wikström återfinns på många platser i Finland. Guiden Karin tar oss runt och berättar sakligt om Wikströms liv.

Lunch serveras i caféet, inrymt i Wikströms gamla bronsgjuteri.

Färden går vidare mot Åbo, där Sibeliusmuseet är först i tur att beses. Museet är byggt i stilen "brutalbetong". En guide berättar om Sibelius liv. Vi får som avslutning lyssna till en inspelning av Finlandia i den fina konsertsalen.

Genom att gå till baksidan av Sibeliusmuseet kommer vi till en trädgård som är en delåterskapning av en trädgård som grundades av linnélärjungen Pehr Kalm. Bakom detta stod konstnären Jan-Erik Andersson som personligen presenterade trädgården för oss. Jan-Erik skulle snart visa flera sidor för oss.

I Emil Wikströms ateljé

Konserternsalen i Sibeliusmuseet

Vi går några hundra meter till Åbo domkyrka, som är Finlands nationalhelgedom. Där beser vi frescomålningar framme vid koret samt Karin Månsdotters gravkapell. Utanför kyrkan står en staty över Per Brahe, som var generalguvernör och riksdrots i Finland under mitten av 1600-talet.

Efter domkyrkobesöket åker vi till Jan-Erik Anderssons och hans hustru Marjos hem, Lövhuset, på Hirvensaloön. Där får vi en riktigt fin upplevelse. Husets unika design i form av ett löv med många

Lövhuset

Jan-Erik Andersson berättar om sitt hus

finurliga lösningar får oss att nästan sätta vinet och snittarna vi bjuds på i halsen. Snittarna hade sonen tillverkat. Både Jan-Erik och Marjo visar oss frikostigt runt i sitt hem och berättar om tillblivelsen och hur det är att bo där. En bastu i form av en blandning mellan vitlök och melon som ger ifrån sig lite ljud då och då imponeras vi också av.

Bussen kör oss sedan till färjan som avgår 20.15. Där äter vi en god buffé.

Måndag 2019-06-10

Färjan är inne i Värtahamnen 06.10. Innan dess har vi ätit frukost. Utanför terminalbyggnaden står en buss och väntar på oss. Den kör direkt hemåt. Vi är vid Saab 08.45.

Resan var mycket givande, vi lärde oss mycket om finländsk konst och kultur. Dessutom hade vi tur med vädret. Vi tackar Ola och Mejtresor!

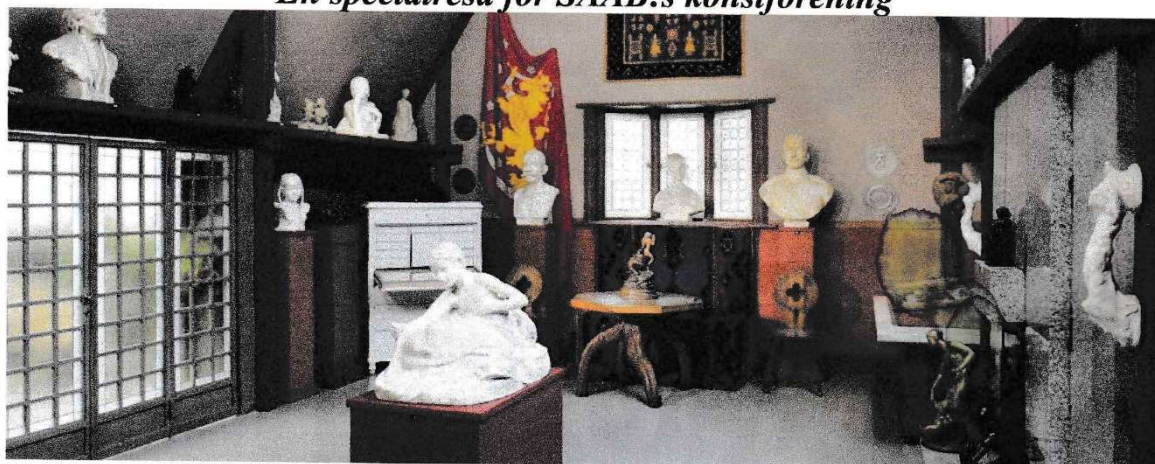
Jan Eriksson

Program för resan

Finländska konstskatter

6-10 juni 2019

En specialresa för SAAB:s konstförening

Emil Wikströms ateljé i Visavuori

I försommarens skiraste grönska gör vi en resa till det inre av Finland.

Från Åbo reser vi via Tavastehus och Tammerfors genom landskapen Egentliga Finland, Tavastland och Birkaland till familjen Serlachius högklassiga konstcentrum i Mänttä (ett finsk Louisiana i granskogen). I historiska Tavastehus besöker vi konstmuseet och slottet, grundat av Birger Jarl. Hugo Simbergs berömda fresker ser vi i Tammerfors domkyrka. I Mänttä tar vi del av sommarens utställningar, bl.a. med den amerikanske konstnären Matthew Day Jackson vars figurativa skulpturer vi får uppleva genom ett rollspel som har skapats för utställningen. En annan av resans höjdpunkter blir besöket i sekelskiftesskulptören Emil Wikströms vackra vildmarksateljé i Visavuori. I Ruovesi vid Näsijärvis vackra strand besöker vi även Runebergs källa, som inspirerade Johan Ludvig Runeberg till dikten "Vid en källa". Vi avslutar resan i Åbo med besök i Domkyrkan, Sibeliusmuseet och hos konstnären Jan-Erik Andersson och hans hustru Marjo Malin i deras mycket omskrivna konstnärshem Lövhuset (Life on a Leaf). En unik byggnad som bl.a. hämtat inspiration från Elsa Beskows sagoillustrationer och som har ingjutna utsmyckningar av konstnärsvänner från olika delar av världen. Ciceron på resan är Sandra Lindblom, ung konstvetare från Helsingfors, reseledare och guide är Ola Olsson från Mejt Resor.

Program:

Dag 1 Torsdag 6 juni.

Avresa kl 15 från SAAB med abonnerad buss

Samling kl. 17:50-18:10 i Värtaterminalen. Ola Olsson möter och delar ut biljetter. Kl. 18:20 ombordstigning på Silja Lines M/S Galaxie. Föredrag av Sandra Lindblom om Finlands konsthistoria kl 18:30 – 19:30 i konferensavdelningen på däck 5 i fören av fartyget. Kl. 20:00 tre-rätters middag med två glas vin, kaffe och avec i restaurang La Tavolata på däck 7 mitt i fartyget.

Dag 2 Fredag 7 juni

Kl. 07:00 ankomst Åbo Färjeterminal.

Del av Hugo Simbergs frescomålning i Tammerfors domkyrka

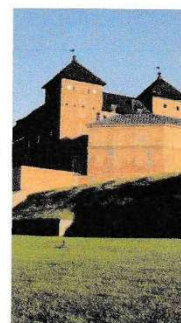
Avstigning på egen hand. Vi återsamlas utanför terminalen där vår buss märkt Bengt Östman väntar.

Vi åker sedan mot Tavastehus med frukoststopp i Forssa. På Tavastehus konstmuseum får vi en guidad visning av deras tillfälliga utställning "Landskap" med finsk landskapsmåleri från 1800-talet. Därefter guidad besök med lunch på Tavastehus slott, uppfört på 1200-talet efter Birger Jarls korståg.

Efter lunch på slottet besöker vi Tavastehus kyrka. Kyrkan som invigdes 1792 är ritad av Gustav III gunstling Louis Jean Desprez och ett av de mest renodlade exemplen på klassicistisk arkitektur från den gustavianska eran.

Ankomst till Tammerfors på eftermiddagen.

Här besöker vi den vackra domkyrkan ritad i nationalromantisk stil av den åländske arkitekten Lars Sonck. I kyrkan uppförd i grå granit ser vi Hugo Simbergs berömda

Tavastehus slott

freskomålningar från början av 1900-talet. Incheckning på centrala Scandic Tampere Koskipuisto. Gemensam middag på hotellet.

Dag 3 Lördag 8 juni

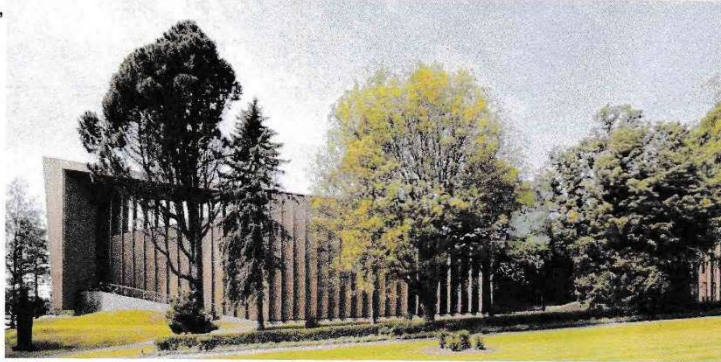
Efter frukost fortsätter vi till Mänttä.

Pappersbrukspionjären Gustaf Adolf Serlachius lämnade 1868 Tammerfors och sin tidigare kompanjon Fredrik Idestam (Nokias skapare) och grundade träindustrierna i den väglösa vildmarken vid forsen i Mänttä. Här byggde han upp en av världens främsta pappersindustrier och en hel stad.

Serlachius var även en stor konstmecenat och skapade en stor konstsamling som kom att utökas av hans efterträdare och brorson Gösta Serlachius. Denne grundade en konststiftelse som driver utställningsverksamheten vilken år 2014 utökades med närmare 5.000 kvadratmeter genom invigningen av den nya utställningspaviljongen "Gösta".

Vi inleder vårt besök i Mänttä med Vita huset, det gamla huvudkontoret som idag fungerar som museum över pappersbruket men även det har samtidskonstutställningar. Efter förmiddagskaffe besöker vi brukskyrkan med konstnärlig utsmyckning av Alvar Cawén och Hannes Autere.

Därefter tar vi oss den nya utställningspaviljongen Gösta och den intilliggande herrgården. Här väntar lunch och sedan sedan guidning av de aktuella utställningarna.

Den prisbelönta utställningspaviljongen Gösta i Mänttä

Under vårt besök visas fem utställningar:
-Matthew Day Jackson: *Varelselikt bekant*.

Till den amerikanska konstnären Matthew Day Jacksons (f. 1974) mångfacetterade produktion hör skulpturer, målningar, kollage, fotografier, teckningar, video, performans och installationer. Den första utställningen av Jackson som ordnas i Finland är en överblick över hans figurativa skulpturer, som man får uppleva genom ett rollspel som har skapats för utställningen.

-Johanna Lecklin: *Det var en gång, på den här platsen*. Johanna Lecklins (f. 1972) utställning borrar sig ner i en smärtpunkt i Finlands historia, inbördeskriget, och utforskar möjliga följder och spår av händelserna år 1918. Hon söker fram berättelser och händelser ur historien med vilkas hjälp man kan berätta också om nutiden.

-Herrgårdens klassiker. I konstmuseet Göstas herrgårds nya samlingsupphängning presenteras klassiker ur Finlands guldålder och den gamla europeiska konsten samt nyare pärlor ur den finländska modernismen och nutidskonsten som ägs av Gösta Serlachius konststiftelse.

- Olli och Bucklan -- *Paret Ehrströms liv och konst*. Konstnärsparet Eric O. W. Ehrström och Olga Gummerus-Ehrström hör till de okända inom den finländska konsthistorien. En stor del av verken och skisserna som finns att se på utställningen är utställda den första gången.

-I fjärran en sval skugga -- En liten utställning om färg, en utställning Färg kan man inte beröra. Men den berör emellertid oss på många olika sätt. Hur ser vi färgen och hur påverkar den oss? Hur syns färgpigmentens utveckling genom konstens historia, eller vilken sorts betydelser har den röda färgen laddats med? Utställningen lyfter fram pärlor av färganvändning ur Serlachius konstsamling.

På vägen tillbaka till Tammerfors besöker vi sedan Runebergs källa i Ruovesi, vackert belägen vid Näsijärvis strand. Under sin tid som informator för kapten af Enehjelms barn på Ritonieni herrgård i Ruovesi år 1825 kom nationalskalden Johan Ludvig Runeberg bl.a. att finna inspiration till Fänrik Ståls sägner. Sandra läser Runebergs dikt *Vid en källa*.

Tillbaka i Tammerfors är det fri kväll med middag på egen hand eller om man vill gå ut tillsammans med Ola och Sandra.

Emil Wikströms vackra ateljé belägen på en udde i Vännsjön

guidar i den vackra kyrkan uppförd i tyskbaltisk tegelgotik. Vi ser bl.a. Karin Månsdotters gravkapell och Robert Wilhelm Ekman freskomålningar från 1800-talet med motiv ur den finska kyrkohistorien.

Dag 4 Söndag 9 juni.

På förmiddagen stadsvandring längs forsarna i centrala Tammerfors.

Mellan Tammerfors och Tavastehus ligger Visavuori, sekelskiftsskulptören Emil Wikströms vackra ateljéhem uppfört i nationalromantisk stil. Här får vi en guidad visning om detta mycket omfattande konstnärskap och tar del av hans berömda skulpturer bl.a. på Kalevala tema. Vi inleder lunch i museikaféet som är inrymt i Wikströms gamla bronsgjuteri.

Vi tar oss sedan till Åbo där vi först besöker Åbo Domkyrka Finlands nationalhelgedom invigd år 1300. Sandra och Ola

Efter tid för eftermiddagskaffe besöker vi sedan Sibeliusmuseet. Jean Sibelius testamenterade stora delar av sitt

kvarlåtenskap till Åbo Akademi. Här får guidad visning i museet som berättar om Sibelius liv och verk.

Vid de gamla universitetskvarteren träffar vi sedan konstnären Jan-Erik Anderssons som visar sin installation *Pehr Kalm Revival* från 2012. Det omtalade konstverket invigdes i samband med Åbo Akademis 100-årsjubileum. Andersson som kallar sitt verk för ett miljökonstverk har här återskapat en del av den trädgård med växter från Nordamerika som Linnélärlungen Pehr Kalm skapade som botanisk trädgård åt universitetet i Åbo.

Vi avslutar sedan vår resa med ett besök hemma hos Jan-Erik Andersson och hans hustru Marjo Malin i deras fantastiska hem, Lövhuset (Life on a Leaf) på Hirvensaloön. Huset är ett allkonstverk inspirerat av bl.a. Elsa Beskows sagor och med en grundplan i form av ett löv. Hemmet pryds bl.a. av ingjutna utsmyckningar av konstnärskollegor från olika länder. Jan-Erik och Marjo bjuder på ett glas vin och berättar om byggnaden. Kl. 20:15 avresa med Silja Lines M/S Baltic Princess. Middag (smörgåsbord med öl/vin) på båten.

Dag 5 måndag 10 juni

Kl. 05:10 – 06:10 frukost. Kl. 06:10 ankomst Stockholm Värtahamnen.

Kl. 06:30 avresa med abonnerad buss. Ankomst Linköping (SAAB) ca kl 09:30.

Sandra Lindblom är en ung konstvetare och konstpedagog som är verksam på flera museer i Helsingforsstrakten. Till hennes intressen hör bland annat finsk samtidskonst, kvinnliga konstnärer samt konst från sekelskiftet 1900.

Resfakta:

Pris: 8 375 SEK per person i delad dubbelhytt med fönster på båtresorna och delat dubbelrum på hotellen.

Tillägg: Enkelhytt med fönster och enkelrum på hotell. 1600 SEK

I priset ingår: transfer Linköping (SAAB) – Värtahamnen t&r, Stockholm – Åbo t&r med Silja Line med del i tvåbäddss fönsterhytt, trerätters middag med två glas vin, kaffe och avec på utresan och smörgåsbord med vin/öl på hemresan, frukost i samband med båtresorna, två nätter i delat dubbelrum på trestjärniga Scandic Tampere Koskipuisto, en middag (dryck tillkommer), hotellfrukostar, tre luncher, en förmiddagskaffe, vin och tilltugg i Lövhuset, samtliga transporter och inträden enligt program.

Bokning: info@mejtresor.se tel. 0704-220174

Mejt Resor AB är medlem i Svenska Resebyråföreningen, SRF, och har tecknat resegaranti hos Kammarkollegiet. Vi förbehåller oss rätten till ändringar i programmet.

Länkar:

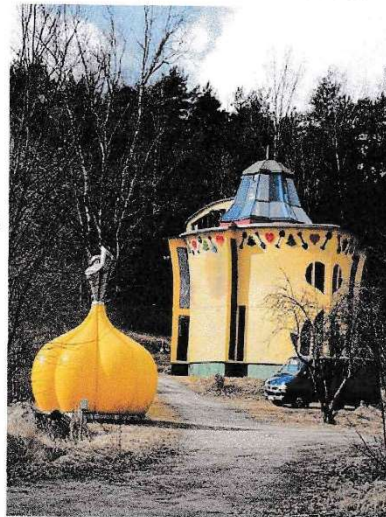
Serlachiusmuseerna - www.serlachius.fi/se

sibeliusmuseet - <http://www.sibeliusmuseum.fi/sv/>

Emil Wikströms Visavuori - <https://www.visavuori.com/>

Jan-Erik Andersson - www.anderssonart.com

Jan-Erik Anderssons miljökonstverk Pehr Kalm Revival http://web.abo.fi/pressmaterial/finaali_ilman_taustaa.pdf

Lövhuset